

GERARD JAN BESLER 1932–2022

Prof. dr inż. Gerard Jan Besler urodził się 27 grudnia 1932 r. w Nowym Bytomiu (obecnie dzielnica Rudy Śląskiej). Tam ukończył liceum ogólnokształcące, a w 1951 r. podjął studia na Wydziale Inżynierii Sanitarnej Politechniki Wrocławskiej. W 1954 r. został skierowany na studia magisterskie w Politechnice Warszawskiej, gdzie – specjalizując się w zakresie ogrzewnictwa i wentylacji – uzyskał w 1956 r. tytuł magistra inżyniera budownictwa sanitarnego. Od 1 września 1956 r. – aż do przejścia na emeryturę w 2000 r. – pracował nieprzerwanie w Politechnice Wrocławskiej.

W pierwszych latach po ukończeniu studiów (1958–1964) prowadził intensywne prace projektowe i działalność dydaktyczną. Pracował wówczas równocześnie w Politechnice Wrocławskiej na stanowisku asystenta i w biurach projektów, jako starszy projektant. W tym samym czasie brał także udział w opracowaniu kilku podrozdziałów książki prof. Jana Ferencowicza „Wentylacja i Klimatyzacja”. Wykonał ponad 80 ważnych prac projektowych, nadzorując jednocześnie realizację wielu spośród zaprojektowanych obiektów. W późniejszych latach był konsultantem kilku biur projektowych w całym kraju. W 1963 r. otrzymał uprawnienia budowlane do projektowania i kierowania robotami budowlanymi, a w 1976 r. został Rzecznikiem Budowlanym. W 1972 r. uzyskał tytuł Rzecznika PZITS i jako ceniony ekspert w zakresie ogrzewnictwa, wentylacji i klimatyzacji wykonał ponad 120 ekspertyz i opinii.

W ramach pracy naukowej zajmował się między innymi zagadnieniami transportu pneumatycznego i z tego zakresu obronił w 1969 r. pracę doktorską pt. „Badania transportu pneumatycznego lotnych popiołów węgla brunatnego”. Od 1970 r. kierował zespołami badawczymi „Klimatyzacja i Wentylacja” oraz „Energooszczędne Kształtowanie Mikroklimatu”, w których pod jego kierunkiem zrealizowano wiele tematów ważnych z punktu widzenia rozwoju budownictwa i przemysłu.

W latach 1970–1978 był prodziekanem Wydziału Inżynierii Sanitarnej Politechniki Wrocławskiej. W czerwcu 1975 r. został powołany na członka Sekcji Ogrzewnictwa i Wentylacji Komitetu Inżynierii Lądowej i Wodnej Polskiej Akademii Nauk, a w 1985 r. został wybrany jej wiceprzewodniczącym. Był wieloletnim członkiem rad programowych czasopism *Ciepłownictwo*, *Ogrzewnictwo i Wentylacja* oraz *Ochrona Środowiska*. Był także członkiem z wyboru Komisji E1/IIF Międzynarodowego Instytutu Chłodnictwa w Paryżu. Przetłumaczył ważny dla projektantów instalacji oraz architektów podręcznik „Projekt Klimatyzacji a Projekt Budynku” (Arkady 1981) oraz był autorem rozdziału „Ogrzewnictwo Wentylacja i Klimatyzacja” w „Małej Encyklopedii Techniki”. Ponadto był współautorem skryptu „Podstawy Ochrony Środowiska”.

W 1974 r. został powołany na stanowisko docenta, w 1989 r. uzyskał tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego nauk technicznych, a w 1996 r. został mianowany na stanowisko profesora zwyczajnego w Politechnice Wrocławskiej. Pod jego kierunkiem powstało ponad 180 prac dyplomowych, wypromował także 22 doktorów nauk technicznych. W dorobku ma ponad 200 prac naukowych, w tym ponad 100 artykułów krajowych i zagranicznych. Był autorem lub współautorem 4 patentów, w tym 3 uzyskanych za granicą (RFN, Szwajcaria, NRD) z wieloma wdrożeniami.

Oprócz powszechnie znanych i cenionych osiągnięć naukowych, dydaktycznych oraz organizacyjnych, prof. Gerard J. Besler miał także wielkie zasługi w pracy społecznej – należał do grona najwybitniejszych działaczy Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych (PZITS), do którego wstąpił w 1956 r. Jako delegat Oddziału Dolnośląskiego PZITS najdłużej pełnił wybieralną funkcję członka Wrocławskiej Rady Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT – bez przerwy przez prawie 35 lat (1986–2020), za co w 2021 r. otrzymał specjalny medal *Zasłużony Działacz Wrocławskiej Rady FSNT NOT*.

W czasie wieloletniej i bogatej działalności stowarzyszeniowej pełnił także inne odpowiedzialne funkcje z wyboru – był członkiem Zarządu Oddziału Dolnośląskiego PZITS w latach 1978–1990, w tym przez dwie kadencje jego wiceprezesem (1978–1988). Na szczeblu krajowym przez kilkanaście lat był aktywnym członkiem i filarem dwóch głównych sekcji branżowych PZITS – Głównej Sekcji Ciepłownictwa, Ogrzewnictwa i Wentylacji oraz Głównej Sekcji Techniki Instalacyjnej w Szpitalnictwie.

W 1979 r. był współzałożycielem wydawanego przez Oddział Dolnośląski PZITS czasopisma naukowego *OCHRONA ŚRODOWISKA* i przez 40 lat pełnił w nim funkcję członka rady programowej. Był też inicjatorem i głównym patronem naukowym międzynarodowych konferencji z cyklu *Air Conditioning & District Heating* oraz *Air Conditioning, Air Protection & District Heating*, z których materiały pod jego redakcją naukową były przez wiele lat publikowane w wydawnictwie PZITS.

Za osiągnięcia w pracy naukowej i dydaktycznej prof. Gerard J. Besler został odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Medalem Komisji Edukacji Narodowej oraz Złotą Odznaką Politechniki Wrocławskiej, natomiast za zasługi w pracy społecznej na rzecz ruchu stowarzyszeniowego – oprócz Srebrnej i Złotej (1988) Honorowej Odznaki PZITS oraz godności Członka Honorowego PZITS (2016) – otrzymał Srebrną (1985) i Złotą Odznakę Honorową NOT (1995), a także Złotą Honorową Odznakę „Zasłużony dla Województwa Wrocławskiego i Miasta Wrocławia (1983) oraz Medal 50-lecia FSNT NOT na Dolnym Śląsku i 100-lecia Domu Technika NOT we Wrocławiu (1997).

Profesor Gerard J. Besler – przeżywszy niespełna 90 lat – zmarł 4 lipca 2022 r. i 11 lipca 2022 r. został pochowany na cmentarzu Św. Rodziny przy ul. Smętnej we Wrocławiu. Był wybitną osobowością i wyjątkową indywidualnością. Całe serce oddał pracy naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej. Był zawsze gotowy do współpracy i pomocy przy rozwiązywaniu problemów naukowych i technicznych.